

**Uzasadnienie Senatu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
do wniosku o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów
za wyróżniającą się rozprawę doktorską
dla Pani dr n. med. Ewy Błaszczyk**

Rozprawa doktorska Pani dr n. med. Ewy Błaszczyk oparta jest na cyklu 3 spójnych tematycznie publikacji, w którego skład wchodzi 1 praca pogładowa oraz 2 prace oryginalne. Łączny IF artykułów wynosi 7,895, a punktacja MNiSW - 128. Poszczególne artykuły wchodzące w skład cyklu zostały opublikowane w recenzowanych czasopismach anglojęzycznych, co potwierdza wartość naukową przeprowadzonych przez autorkę prac, a także pozwoliło Autorce zaprezentować wyniki i wnioski zawarte w rozprawie doktorskiej szerokiemu, międzynarodowemu gronu odbiorców. Ponadto rezultaty poszczególnych badań były przez doktor Ewę Błaszczyk prezentowane podczas spotkań towarzystw naukowych w Polsce i za granicą.

W swoje pracy Autorka koncentruje się na analizie kilku wybranych potencjalnych biochemicznych markerów zaburzeń metabolicznych u dziewczynek zespołem Turnera. Doktor Ewa Błaszczyk wykazała, że niektóre z wybranych do analizy biochemicznych markerów metabolicznych mogą być wskaźnikami zaburzeń metabolicznych. Przeprowadzone badania sugerują, że stężenie czynnika neurotropowego mózgowo pochodnego (BDNF) jest wyższe u pacjentek z zespołem Turnera niż u zdrowych niskorosłych dziewczynek, co może mieć wpływ na kształtowanie się stanu metabolicznego; podobnie metaloproteinaza macierzy zewnątrzkomórkowej-1 (MMP-1) może być potencjalnym czynnikiem wyższego ryzyka powikłań kardiometabolicznych.

Rezultaty badań wydają się ważne w kontekście prowadzonych na całym świecie badań nad zaburzeniami metabolicznymi. Z powodu coraz częstszego rozwoju otyłości oraz związanych z nią zaburzeń metabolicznych poszukiwanie nowych markerów tych zaburzeń wydaje się mieć szczególne znaczenie dla poznania mechanizmów i oddziaływań pomiędzy czynnikami wzrostu i metaloproteinazami macierzy pozakomórkowej, analizowanymi w przedstawionej rozprawie doktorskiej. Dobór grupy badanej, do której należały pacjentki z zespołem Turnera wskazuje, że Autorka skupiła się na przeprowadzeniu analizy u pacjentek, u których ryzyko wystąpienia składowych zespołu metabolicznego jest wyższe niż w populacji

ogólnej. Dla tej grupy pacjentek przeprowadzone badania wydają się zatem jeszcze bardziej istotne; co więcej, nadal prowadzone są badania, które pozwoliłyby jednoznacznie ustalić, czy predyspozycja do zaburzeń metabolicznych w zespole Turnera związana jest z brakiem genów jednego chromosomu X, czy też wynika z czynników związanych ze stylem życia pacjentek. Z powodu kilkakrotnie wyższego ryzyka kardiometabolicznego u pacjentek z zespołem Turnera oraz krótszej oczekiwanej długości życia u kobiet z tym rozpoznaniem, poszukiwanie nowych biochemicznych markerów metabolicznych wydaje się szczególnie istotne. Prowadzone prace mogą stanowić kolejny krok w zrozumieniu mechanizmów rozwoju tych zaburzeń, a także być może posłużyć znalezieniu bardziej szczegółowych celów potencjalnych działań leczniczych lub prewencyjnych w przyszłości. Rozprawa doktorska ma zatem duże znaczenie poznawcze, a wyniki badań mają charakter oryginalny i nowatorski. Warto również podkreślić, że zebranie odpowiednio licznej grupy badanej u pacjentek z zespołem genetycznym, uznawanym za chorobę rzadką było zadaniem trudnym i czasochłonnym.

Rozprawa doktorska spotkała się z wysoką oceną recenzentów, którzy wnioskowali o jej wyróżnienie. Ponadto praca otrzymała dwie rekomendacje w związku z wnioskiem o przyznanie Nagrody Prezesa Rady Ministrów.

Dr n.med. Ewa Błaszczyk otrzymała Zespołową Nagrodę III stopnia Rektora SUM w Katowicach w zakresie działalności naukowej za publikację w zakresie badań dziewcząt z zespołem Turnera oraz za cykle publikacji endokrynologicznych.

Niniejszym, Senat SUM popiera kandydaturę dr n. med. Ewy Błaszczyk do nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską.